

M. BEDRETTİN CÖMERT KAYNAKÇASI

Yıldırım YAVUZ

28 Ağustos 1978'de alındı.

Geçirdiğim bütün hastalıklardan sonra
Mutlaka ayırdedeceğim beni götüreceksançiyi
Daha gitmeden
Henüz korku çizgileri yüreğime akarken
Salt karımın yüzüne bakacağım
Eğer yalnızsam
Ve görünüyorsa
Alışmadığım yumuşaklığına gökyüzünün
Belki de büyük laflar edeceğim
Ölümden bile korkmadı desinler diye¹

1. B.CÖMERT, "Sezi", VARLIK, No.675,
1966, s.14.

11 Temmuz 1978 günü yitirdiğimiz Bedrettin Cömert, böyle dile getiriyordu doğal son'a karşı duyduğu korkuyu. Tedirginliğini yiğitçe davranışlar altına gizlemeye çabalayarak. Kendini götüren sançiyi tanıdı mı bilinmez. Ama, yiğitliğini gökyüzüne fısıldıyamadı kuşkusuz. Ne de yanbaşındaki karısına bakabildi son kez.

Son yıllarda ülkeyi kemiren yıldırı eylemlerinin en acımasız kurbanlarından olan Bedrettin Cömert, 27 Eylül 1940'da, Vezirköprü'de doğmuş, sıkıntılı çocukluk yıllarından sonra, parasız-yatılı okuduğu Sivas Lisesi'ni 1960'da bitirmişti. Lise eğitiminde Türk Dili ve Edebiyatına duyduğu ilginin, ortaokul eğitimini sürdürdüğü 1952-1957 yıllarına uzandığı, bu ilginin gelişmesinde Gürün'den tanıdığı şair Hasan Hüseyin Korkmazgil'in etkisinin olduğu bilinmektedir. Lise yıllarında yayınlanan ilk şiirleri, Cumhuriyet döneminin ikinci kuşağına özgü Atatürkçülük bilincinin biçimlendirdiği özgürlük anlayışını belirleyen yapıtlardır (Sivas Lisesi Öğrencileri Adına Atatürk'e Mektup, Yeniden Doğmuş Gibiyiz, Herşey Mustafa Kemal).

1960'da kazandığı bir devlet bursu kendisine İtalya'da, İtalyan Dili ve Edebiyatı üzerinde uzmanlaşma olanağı sağlamış, ancak, bu olanak Türk dili üzerindeki çalışmalarına engel olmamıştır. İtalya'daki öğrencilik yıllarında, kazandığı yeni dilin yardımıyla, çeşitli yabancı yazarların yapıtlarını Türkçe'ye çevirmiş (Tepemde Uçan Martıya, Düşme Üstüne, Solohov'a Cevap, Üç Aşk Sonesi), bu arada en olgun şiirlerini yayınlamayı sürdürmüş (Sonuçsuz, Akşam, Dinsel, Sezi,..), ileride gerçekten ustaca ele alacağı eleştiri türü yazılarının ilkinin de bu yıllarda gerçekleştirmiştir (Temmuz Bildirisi).

Avrupa'daki 1968 gençlik olaylarının, Bedri'nin toplumsal konulardaki bilinçlenmesini etkilediği, yine bu yıllarda yaptığı çevirilerden belli olmaktadır (Marks ve Engels'in Estetik Yazıları, Yabancılaşmış Emek, Para, Marksçı Sanat ve Eleştiri). İtalya'daki eğitimin sağladığı olanaklar kendisine dünya sanatını tanıtmış, edebiyatın yanı sıra, görsel sanatlara, müziğe, sinemaya, mimariye ilgi duymaya başlamış, yurduna döndükten sonra bu konularda yazdığı eleştiriler ve makalelerle yazın dünyamıza önemli katkılarda bulunmuştur (Queimada, Televizyonda Sinema, Film Dilinin Ayrıtürdenliği, Ruhi Su Müziğinin Yapısal Özelliği, Resim Tarihi, v.b...)

1970 yılında, Hacettepe Üniversitesi, Sanat Tarihi Bölümü'nde asistanlığa başlayan Bedri'nin bundan sonraki gelişmesinde İtalya'daki sanat deneyimlerinin katkısı büyüktür. 1971'de Roma Üniversitesi'nden aldığı Felsefe Doktoru derecesi kendisini sanat felsefesi üzerinde çalışmaya yöneltmiş, Hacettepe Üniversitesi'nde yaptığı ikinci doktora çalışmasını Rönesans ressamı Giotto üzerine yoğunlaştırmıştır (Giotto'nun Sanatı). Bu alandaki en önemli çalışmasının ise Gombrich'den yaptığı çeviri olduğu bilinmektedir (Sanatın Öyküsü).

Başka sanat dalları üzerinde yaptığı araştırma ve çalışmaların, Türk dili ve Edebiyatı çalışmalarını engellemediği, bu konudaki çalışmaları her zaman ön planda tuttuğu, Bedri'nin bu yıllardaki yazılarından anlaşılmalıdır (Şiirin Özgül Niteliği, Ulusal Dil Nedir?, Bilimci Dili, II. Yeni Akımın Şiirimizdeki İşlevi, v.b...). Türk dili üzerindeki yoğun çalışmaları, 1977'de kendisine çeviri dalında bir dil ödülü ve Türk Dil Kurumu üyeliği kazandırmıştı. Aynı yıl aldığı doçentlik ünvanı için hazırladığı tez ise, İtalyan ozanı Benedetto Croce üzerine bir çalışmayı içermekteydi. "Sanatın Öyküsü'nün kazandığı başarı, yine Dünya çapında ün yapmış önemli bir yapıtı, Bruno Zevi'nin "Saper Vedere Architettura" (Mimariyi Görmek) adlı kitabını Türkçe'ye çevirme hazırlıklarına girmesine neden olmuştu. Ne yazık ki, bu önemli çeviriye başlayamadan, en verimli çağında Türk aydınının kişiliğine yönelmiş acımasız kurşunlara hedef olup aramızdan ayrıldı.

Yıllar önce yazdığı bir şiirinde yaşamındaki umutsuzlukları dile getirmeye çalışmıştı:

Sonuçsuz kavgalarla doluyum
tek duvar benim kendimi yankılayan
yalnızım
Ölgünüm
bu türkü çok yaşlandı artık
bu maviye her zaman tanıklık edemem
anlamıyor musunuz kendimi yanıtlamaktan
usandım
pestilimi çıkardı amaçsız geçen günler
barsaklarımı deşsin istiyorum kalabalık
yüzüme yüzüme saldırsın sıkıntı
yeter ki ölümüm gürültülü olsun
yeter ki ölümüm gürültülü olsun²

2. B.ÇÖMERT, "Sonuçsuz", VARLIK, No.547, 1961, s.10.

Ölümü gerçekten istediği gibi gürültülüydü. Yankıları ise sonsuza dek sürecek. Gerçek bilim adamı kişiliğini belgeleyen, gerçek Anadolu sevgisini ileten yapıtları gelecek kuşaklara ışık tutacaktır.

Anısı önünde saygıyla eğiliriz.

3. Bu kaynakçanın derlenmesinde yardımlarına esirgemeyen sayın Maria Agostina Cömert'e, Sayın Hasan Hüseyin Korkmazgil'e, sayın Doç. Dr. Günsel Renda'ya ve sayın Güngör Varınlıoğlu'na teşekkür ederim.

KAYNAKÇA³

KRONOLOJİK DİZİN

1959:

- Sivas Lisesi Öğrencileri Adına Atatürk'e Mektup, VARLIK, No.513, s.23.
- Çağla, VARLIK, No.514, s.12.

1960:

- Yeniden Doğmuş Gibiyiz, VARLIK, No.535, s.10.
- Herşey Mustafa Kemal, VARLIK, No.537, s.18
- Belkisizlik, VARLIK, No.538, s.16.

1961:

- Sonuçsuz, VARLIK, No.547, s.10.

1962:

- Tepemde Uçan Martıya (Aco Şopov'dan çeviri), VARLIK, No.572, s.17.

1965:

- Akşam, VARLIK, No.660, s.5.

1966:

- Dinsel, VARLIK, No.663, s.15.
- Düşme Üstüne (A.Moravia'dan çeviri), VARLIK, No.666, ss.15-16.
- Şolohov'a Cevap (A.Moravia'dan çeviri), VARLIK, No.670, s.7.
- Moskova Raporu, VARLIK, No.671, s.18.
- ..., VARLIK, No.671, s.13.
- Üç Aşk Sonesi (P.Neruda'dan çeviri), VARLIK, No.674, s.13.
- Kötümser, VARLIK, No.674, s.15.
- Giancarlo Vigorelli ile Bir Konuşma, VARLIK, No.675, s.10.
- Sezi, VARLIK, No.675, s.14.
- Çeviri Üstüne Düşünceler, VARLIK, No.678, s.11.

1967:

- Temmuz Bildirisi, VARLIK, No.686, ss.12-13.
- 1., VARLIK, No.697, s.12.
- 2., VARLIK, No.699, s.8.
- 4.-5., VARLIK, No.706, s.14.

1968:

- Deliceli Eleştirmenler, FORUM, c.20, No.333, ss.19-20.
- Ece Ayhan'ın Düşündürdükleri, FORUM, c.20, No.334, ss.20-21.
- Saat 21-22 Şiirleri, FORUM, c.20, No.336, ss. 18-19.
- Bir Eleştiri Mektubu, FORUM, c.20, No.340, s.20.
- Sınıf Eleştirisi, FORUM, c.20, No.342, s.16.
- Varlık 1968 Yılına Birkaç Değınme, FORUM, c.20, No.343, ss.16-17.
- Mehmet Kıyat'ın Şiirlerine Bir Bakış, FORUM, c.20, No.347, ss.21-23.
- Birkaç Söz, FORUM, c.21, No.353, s.17.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları I. (György Lukacs'dan çeviri), FORUM, c.21, No.353, ss.17-19.

1969:

- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları II. (György Lukacs'dan çeviri), FORUM, c.21, No.354, ss.18-19.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları III. (György Lukacs'dan çeviri), FORUM, c.21, no.355, ss.17-18.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları IV. (György Lukacs'dan çeviri), FORUM, c.21, No.356, ss.23.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları V. (György Lukacs'dan çeviri), FORUM, c.21, No.357, ss.12-13.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları VI. (György Lukacs'dan çeviri), FORUM, c.21, No.358, ss.18-20.
- Yabancılaşmış Emek I. (Karl Marks'dan çeviri), FORUM, c.21, No.359, ss.12-13.
- İtalyan Gençliği Ne İstiyor?, FORUM, c.21, No.359, ss.14-15.
- Yabancılaşmış Emek II. (Karl Marks'tan çeviri), FORUM, c.21, No.360, ss.12-13.
- Yabancılaşmış Emek III. (Karl Marks'tan çeviri), FORUM, c.22, No.361, ss.12-13.
- Herşeye Karşın, FORUM, c.22, No.361, s.22.
- Yabancı, FORUM, c.22, No.362, s.21.
- Tek Mümkün, FORUM, c.22. No.363, s.22.
- Nazım Hikmet'in Gerçekçılık Anlayışı, FORUM, c.22, No.364, ss.8-11, 14-20.
- Birkaç Söz, FORUM, c.22, No.364, s.8.
- Para (Karl Marks'tan çeviri), FORUM, c.22, No.366, ss.9-10.
- Şempanze, FORUM, c.22, No.366, s.21.
- Demokles'in Kılıcı Spoleto İki Dünya Şenliğinde (Lamberto Pugelli ile Konuşma), FORUM, c.22, No.368, ss.16-18.
- Geciken Çocukluk, FORUM, c.22, No.368, s.23.
- Öz Koşullardan Uzak Yaşamak, FORUM, c.22, No.369, s.17.
- Marksçı Sanat ve Eleştiri (Carlo Salinari'den çevriri), FORUM, c.22, No, No.369, ss.15-21.

- İdeolojik Gerilemenin Sanatda Sonuçları, FORUM, c.22, No.370, ss.15-21.
- Karıma, FORUM, c.22, No.373, s.22.
- Başlamanın Niteliği, FORUM, c.22, No.373, s.22.

1970:

- Sömürüye Karşı Bir Film: Queimada, FORUM, c.23, No.375, s.14.
- Şiirsel İmgenin Akılsallığı. HALKIN DOSTLARI, No.9, s.
- Şiirin Semantik Anahtarı I., HALKIN DOSTLARI, No.10, s.

1971:

- Şiirin Semantik Anahtarı II., HALKIN DOSTLARI, No.11, s.
- Şiirin Semantik Özerkliği ve Çok Anlamlılığı, HALKIN DOSTLARI No.12, s.
- Toplum Yapısında Dilin Yeri, ANT, No.184, s.
- Edebiyat Eleştirisinde Yöntem, GELECEK, c.1, No.3, ss.27-36.
- Ernst Cassirer'in Sanat Anlayışı, GELECEK, c.1, No.4/5, ss.41-44.
- Eleştirimizin Alinyazısı, BARIŞ, 4 Ekim, s.5.
- Estetik, Sanat Anlayışı, Eleştiri (A.Simonini'den çeviri), BARIŞ, 4 Ekim, s.5.
- Gün Doğmadan (Blas De Otero'dan çeviri), BARIŞ, 4 Ekim, s.5.
- Dilbilimin Gerekliliği, BARIŞ, 4 Ekim, s.5.
- Dilbilim Terimleri, BARIŞ, 11 Ekim, s.5.
- Madrid (Rafael Alberti'den çeviri), BARIŞ, 11 Ekim, s.5.
- Televizyonda Sinema, BARIŞ, 11 Ekim, s.5.
- Abartılan Bir Gelenek, BARIŞ, 18 Ekim, s.5.
- Metafizik Estetik (A.Simonini'den çeviri), BARIŞ, 18 Ekim, s.5.
- Bekle Beni Döneceğim (Konstantin Simonov'dan çeviri), BARIŞ, 25 Ekim, s.5.
- Kolaycılar, BARIŞ, 25 Ekim, s.5.
- Sorunsalcı Estetik (A.Simonini'den çeviri), BARIŞ, 25 Ekim, s.5.
- Bilimsel Açıdan Çeviri Sorunu, BARIŞ, 1 Kasım, s.5.
- Ferdinand De Saussure'e Saygı: Temel Dilbilim Kavramları, BARIŞ, 8 Kasım, s.5.
- Dil Değiştirilebilir mi?, BARIŞ, 15 Kasım, s.5.
- Fenomenolojik Estetik (A.Simonini'den çeviri), BARIŞ, 29 Kasım, s.5.
- Anlaşabiliyormuyuz?, BARIŞ, 6 Aralık, s.5.
- Neredeyiz?, BARIŞ, 15 Aralık, s.5.
- Empati (A.Simonini'den çeviri), BARIŞ, 29 Aralık, s.5.
- Panofsky'nin Anlamları I., BARIŞ, 29 Aralık, s.5.

1972:

- Panofsky'nin Anlamları II., BARIŞ, 5 Ocak, s.5.
- Hangi Bilimsellik?, BARIŞ, 10 Şubat, s.2.
- Anna'nın Çabası, BARIŞ, 16 Şubat, s.2.
- Aşkı Korumasını Bilin (Stefan Spaçev'den çeviri), BARIŞ, 23 Şubat, s.4.
- Güzel Sanatlar Gazetesi, BARIŞ, 23 Şubat, s.4.
- Sözcüklerin Durumu, BARIŞ, 22 Mart, s.4.
- Cemil Sena'nın Estetik Çabaları, YANSIMA, c.1, No.3, ss.105-108.
- Baykuş ve Çeviri, BARIŞ, 12 Nisan, s.4.
- Film Dilinin Ayrıtürdenliği, BARIŞ, 19 Nisan, s.4.
- Asım Bezirci'nin Önemi, BARIŞ, 26 Nisan, s.4.
- Yaratmanın Yalnızlığı, BARIŞ, 11 Mayıs, s.4.
- Pugelli'ye Selam, BARIŞ, 17 Mayıs, s.4.
- Eleştiride Sevgi, BARIŞ, 24 Mayıs, s.4.
- Şiirde Duygu, YANSIMA, c.1, No.5, ss.185-188.
- Türk Hikayeciliği Üstüne Düşünceler, YANSIMA, c.1, No.6, ss.175-176.
- Hikayeciliğimiz Üstüne, BARIŞ, 14 Haziran, s.4.
- Bir Özel Sayı, BARIŞ, 21 Haziran, s.4.
- Sosyal Çalışmaya Giriş, BARIŞ, 28 Haziran, s.4.
- Eleştirimizin Çağdıışılığı, YANSIMA, c.1, No.7, ss.210-211
- Şiirde Müzek, SOYUT, No.48, ss.27-29.
- Yine Dilbilim: Temel İlkeler, SOYUT, No.53, s.
- Dil İşaretinin Özellikleri, SOYUT, No.54, s.
- Bütüncül Bir Gerçekçiliğe Doğru, YANSIMA, c.1, No.8, ss.258-259.
- Şiir, YANSIMA, c.1, No.9, ss.309-313.
- Bir Buğday Tanesi (Stefan Spaçev'den çeviri), BARIŞ, 20 Eylül, s.4.
- Günlük Gözlemler, BARIŞ, 20 Eylül, s.4.
- Niçin Öztürkçe?, BARIŞ, 27 Eylül, s.4.
- İtalyan Dili Grameri, BARIŞ, 4 Ekim, s.5.
- Zavallı Haydar, Bizim Haydar, YANSIMA, c.1, No.11, ss.448-449.
- Fiumerosso (H.H.Korkmazgil'den çeviri), ANNALI DELLA FACOLTA' DI LINGUE E LETTERATURE STRANIERE DI CA'FOSCARI- v.11, No.3, pp.13-54.
- Il Concetti Di Espressione In Croce, FILOLOGIA ITALIANA, v.4, No.2, pp.63-69.
- KADIN VE KERTENKELE (W.Jensen'den çeviri), Ankara: Doğan Yayınevi.

1973:

- Ankara'dan Aradabir, YANSIMA, c.2, No.14, ss.120-122.
- H.Hüseyin'in Şiirine Giriş, YANSIMA, c.2, No.16, ss.248-264.
- Diriliş/La Risurrezione (A.Manzoni'den çeviri), FILOLOGIA ITALIANA, v.5, No.6, ss.119-123.
- Meryem Adı/Il Nome Di Maria (A.Manzoni'den çeviri), FILOLOGIA ITALIANA, v.5, No.6, ss.115-118.
- Dil ve Kültür, YANSIMA, c.2, No.17, ss.291-292.
- Şiirsel Söylem-Bilimsel Söylem (Galvano Della Volpe'den çeviri), SOYUT, No.55, ss.20-25.
- Eleştiriye Beş Kala, SOYUT, No.62, s.
- Bireysel-Toplumsal, Bireyci-Toplumcu (Erdem Başat imzasıyla), TOPLUM, No.61, s.21.
- Okumada Kolaylık (Erdem Başat imzasıyla), TOPLUM, No.62, s.21.

1974:

- Mitoloji Sözlüğü, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.1, ss.110-111.
- Resme Yaklaşım, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.1, ss.16-21.
- Okumada Kolaylık, SOYUT, No.63, ss.30-32.
- Estetik ve Sanat Anlayışı, SOYUT, No.68, ss.16-21.
- Dört Temel Kavram: Bireysel-Bireyci-Toplumsal-Toplumcu, SOYUT, No.69/70, ss.10-12.
- Ruhî Su Müziğinin Yapısal Özelliği, YANSIMA, c.2, No.34, ss.228-230.
- Yazık oldu Zebercet Efendiye, YANSIMA, c.2, No.35, s.
- İlk Kez Resim Sanatında Görülen Empresyonizmi Öteki Sanat Dallarında ve Eleştiride de Buluyoruz, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.92, ss.10-13.
- Resmî Sanata ve İnsancıl Gerçekçiliğe Tepki Olan Fütürizm, Ancak Bir Karşıkoyma Akımı Olarak Kalmıştır. MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.107, ss.7-9, 11.
- Edebiyatta İçerik, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.2, ss.27-32.

1975:

- Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin I., YENİ ULUS, 19 Ocak, s.8.
- Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin II., YENİ ULUS, 20 Ocak, s.8.
- Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin III., YENİ ULUS, 21 Ocak, s.8.
- Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin IV., YENİ ULUS, 22 Ocak, s.8.
- ESTETİK I., Ankara: M.E.Bakanlığı, Mektupla Öğretim Yayınları, No.10.
- Aristoteles'de Özne Olarak Sanatçı ve Gerçekçiliğin Yansıtılması Sorunu, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.1, ss.64-74.

- Şiirde Düşüncenin Payı ve Görevi, YENİ UFUKLAR, No.257, ss.37-44.
- Şiirin Özgül Niteliği, YENİ UFUKLAR, No.258, ss.25-30.
- Giorgio Vasari'nin Sanat Görüşü, FILOLOGIA ITALIANA, v.7, No.8, pp.299-306.
- Mehlika Sultan, YENİ UFUKLAR, No.265, ss.53-62.
- Ulusal Dil Nedir?, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.147, s.17.
- Gelecek Ölüm-Gözleri Gözlerin Olacak (İtalyanca'dan çeviri), MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.148, s.14.
- Güney Denizleri (Cesare Pavese'den çeviri), MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.148, pp.15-16.
- Ölümünün 25. Yılında İtalyan Ozanı Pavese: İnsancıl Bir Şiir Dünyası ve İpilik Bir Kan Çizgisi, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.148, ss.13-16, 33.
- Brezilyalı Ozan Mendes: İpekten Bir Yüz ve Çelişkili Bir Yürek, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.153, ss.30-31.
- Geleceğin Ozanı (Murilo Mendes'ten çeviri), MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.153, s.30.
- Tarihin Akışı (Murilo Mendes'ten çeviri), MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.153, s.30.
- Resim Tarihi, CUMHURİYET, 16 Ekim, s.6.
- Eugenio Montale: Gerçek Bir Şiir Ustası, Usanmaz Bir Dil İşçisi ve Uslanmaz Bir şiir Serüvencisidir, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.156, ss.4-5,7,9.
- Pasolini: Rimbaud'nun Şiirini Okuduğum 1973 Yılıının O Gününden Beri 'Doğal' Bir Faşist Değilim Artık, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.158, ss.14-15.
- 600. Ölüm Yıldönümünde Bocaccio, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.163, ss.18-21.

1976:

- Bilimci Dili, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.166, s.17.
- Giotto'nun Padova'daki Resimleri, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.1, ss.19-35.
- Sanatta Yanlış Devrimcilik, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.178, s.17.
- Giacometti'de Uzay Sonsuza Dek Kaçar, İyici İncelen Figür, Son Kalıntısıyla Hiçliğe Karşı Direnir, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.203, ss.18-21.
- SANATIN ÖYKÜSÜ (E.H.Gombrich'den çeviri), İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Edebiyatta Ada Sığınma Hastalığı, VATAN, 29 Aralık, s.

1977:

- MİTOLOJİ VE İKONOĞRAFI, Ankara: H.Ü. Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü Ders Notları. (Teksir)
- Sanat ve Düşünce Özgürlüğü: Tek Başına Devrim Yapılmaz, CUMHURİYET, 5 Şubat, s.

- Talihsiz Eleştirmen, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.222, s.17.
- Roma Galerilerindeki Ölümsüzlerden İzlenimler: Canova-Bernini-Caravaggio-Rubens-Correggio, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.223, ss.18-20.
- Sen de Katılmalsın Yaşamı Savunmaya, TÜRK DİLİ, No.307, ss.389-391.
- Kuramsal Açından Çeviri Sorunu, TÜRK DİLİ, No.322, ss.3-21.
- İtalyan Düşünürü, Eylem Adamı Gramsci'ye Göre Yeni Bir Kültür İçin Savaşım Vermek Zorunludur, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.248, ss.14-16,31.
- Bizde Sanat Tarihi Henüz Yönünü Arıyor, CUMHURİYET, 15 Ekim, s.
- Nurullah Ataç e Sua Concezione Della Critica, FILOLOGIA ITALIANA, v.9, No.10, pp.309-316.
- GIOTTO'NUN SANATI, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, No.C/18.
- BENEDETTO CROCE'NİN ESTETİĞİNDE İFADE KAVRAMI VE İFADENİN İLETİMİ SORUNU, Ankara: H.Ü.Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi. (Yayınlanmamış Doçentlik Tezi)

1978:

- Bedrettin Cömert ile Konuşma (Fusun Altıok'un röportajı), TÜRK DİLİ, No.318, ss.208-210.
- Yaratmanın Kışkançlığı ve Eleştirisel Nesnellik, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.274, s.17.
- Şermin Bezmen'in Safranbolu Resimleri, CUMHURİYET, 10 Mayıs, s.6.
- Balaban'ın Sekizinci Dönem Resimleri, CUMHURİYET, 17 Mayıs, s.6.
- Atilla Galatalı'nın Görkemli Seramik Yaratıları, CUMHURİYET, 24 Mayıs, s.6.
- Saygınlığını Bekleyen Bir Devlet Sergisi, CUMHURİYET, 31 Mayıs, s.6.
- Tuncay Betil'in Resimleri, CUMHURİYET, 7 Haziran, s.6.
- Turan Erol'un Resimleri, CUMHURİYET, 14 Haziran, s.6.
- Yeni Ders Kitapları Nasıl Olmalı?, MİLLİYET, 19 Haziran, s.2.
- Hamiye Çolakoglu'nun Seramik Sergisi, CUMHURİYET, 28 Haziran, s.6.
- II. Yeni Akımın Şiirimizdeki İşlevi, OLUŞUM, c.4, No.8/50, ss.8-14.
- Yazıncılarımız ve Öteki Sanatçılar, SESİMİZ, No.107, s.
- Genel Dilbilim ve Şiir Değerlendirmesi, H.Ü. FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ DERGİSİ, No.1, ss.
- Croce'nin Felsefesinde Sezgi Kavramı, FILOLOGIA ITALIANA, v.10, No.11, ss.113-129.
- İtalyan Şiiri (Ungaretti, Cardarelli, Pavese, Sando Penina, Montale, Quasimodo, Saba, Libero, Pasolini, Giuliani, Porta ve Balestrini'den çeviri), MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.277-281, 40 sayfa.

- 80. Doğum Yıldönümünde, Savaşın İnsanı Aşağılayan Tüm İğrençliklerini Gerçekçi bir Anlatımla Yansıtan Yazar: Malaparte, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.286, ss.11-13.
- Soruşturma, TÜRK DİLİ, No.322, ss.162-165.
- Aristoteles'te Mimesis Kavramı ve Yansıtma Kuramı Açısından Güncelliği, ULUSAL KÜLTÜR, No.1, ss.

TORDEŞ YAZILAR DİZİNİ:

ŞİİRLER:

- Sivas Lisesi Öğrencileri Adına Atatürk'e Mektup, VARLIK, No.514, Kasım 1959, s.12.
- Çağla, VARLIK, No.535, Kasım 1959, s.12.
- Yeniden Doğmuş Gibiyiz, VARLIK, No.535, Ekim 1960, s.10.
- Herşey Mustafa Kemal, VARLIK, No.537, Kasım 1960, s.18.
- Belkisizlik, VARLIK, No.538, Kasım 1960, s.16.
- Sonuçsuz, VARLIK, No.547, Nisan 1961, s.10.
- Akşam, VARLIK, No.660, Aralık 1965, s.5.
- Dinsel, VARLIK, No.663, Şubat 1966, s.15.
- ... , VARLIK, No.671, Haziran 1966, s.13.
- Kötümser, VARLIK, No.674, Temmuz 1966, s.15.
- Sezi, VARLIK, No.675, Ağustos 1966, s.14.
- 1. , VARLIK, No.697, Temmuz 1967, s.12.
- 2. , VARLIK, No.699, Ağustos 1967, s.8.
- 4.-5. , VARLIK, No.706, Kasım 1967, s.14.
- Herşeye Karşın, FORUM, c.22, No.361, Nisan 1969, s.22.
- Yabancı, FORUM, c.22, No.362, Mayıs 1969, s.21.
- Tek Mümkün, FORUM, c.22, No.363, Mayıs 1969, s.22.
- Şempanze, FORUM, c.22, No.366, Temmuz 1969, s.21.
- Geciken Çocukluk, FORUM, c.22, No.368, Ağustos 1969, s.23.
- Öz Koşullardan Uzak Yaşamak, FORUM, c.22, No.369, Ağustos 1969, s.17.
- Karıma, FORUM, c.22, No.373, Ekim 1969, s.22.
- Başlamanın Niteliği, FORUM, c.22, No.373, Ekim 1969, s.22.

MAKALELER:

- Çeviri Üstüne Düşünceler, VARLIK, No.678, Eylül 1966, s.11.
- Birkaç Söz, FORUM, c.21, No.353, Aralık 1968, s.17.
- İtalyan Gençliği Ne İstiyor?, FORUM, c.21, No.359, Mart 1969, ss.14-15.
- Nazım Hikmet'in Gerçekçilik Anlayışı, FORUM, c.22, No.364, Haziran 1969, ss.8-11, 14-20.
- Birkaç Söz, FORUM, c.22, No.364, Haziran 1969, s.8.

- Şiirsel İmgenin Akılsallığı, HALKIN DOSTLARI, No.9, 1970, s.
- Şiirin Semantik Anahtarı I., HALKIN DOSTLARI, No.10, 1970, s.
- Şiirin Semantik Anahtarı II., HALKIN DOSTLARI, No.11, 1970, s.
- Şiirin Semantik Özerkliği ve Çok Anlamlılığı, HALKIN DOSTLARI, No.12, 1971, s.
- Toplum Yapısında Dilin Yeri, ANT, No.184, 1971, s.
- Ernst Cassirer'in Sanat Anlayışı, GELECEK, c.1, No.4/5, 1971, ss.41-44.
- Eleştirimizin Alinyazısı, BARIŞ, 4 Ekim 1971, s.5.
- Dilbilimin Gerekliliği, BARIŞ, 4 Ekim 1971, s.5.
- Televizyon Sinema, BARIŞ, 11 Ekim 1971, s.5.
- Dilbilim Terimleri, BARIŞ, 11 Ekim 1971, s.5.
- Abartılan Bir Gelenek, BARIŞ, 18 Ekim 1971, s.5.
- Kolaycılar, BARIŞ, 25 Ekim 1971, s.5.
- Bilimsel Açından Çeviri Sorunu, BARIŞ, 1 Kasım 1971, s.5.
- Ferdinand de Saussure'e Saygı: Temel Dilbilim Kavramları, BARIŞ, 8 Kasım 1971, s.5.
- Dil Değiştirilebilir mi?, BARIŞ 15 Kasım 1971, s.5.
- Panofsky'nin Anlamları I., BARIŞ, 29 Aralık 1971, s.5.
- Panofsky'nin Anlamları II., BARIŞ, 5 Ocak 1972, s.5.
- Hangi Bilimsellik?, BARIŞ, 10 Şubat 1972, s.2.
- Sözcüklerin Durumu, BARIŞ, 22 Mart 1972, s.4.
- Film Dilinin Ayrıtürdenliği, BARIŞ, 19 Nisan 1972, s.4.
- Asım Bezirci'nin Önemi, BARIŞ 26 Nisan 1972, s.4.
- Yaratmanın Yalnızlığı, BARIŞ, 11 Mayıs 1972, s.4.
- Pugelli'ye Selam, BARIŞ, 17 Mayıs 1972, s.4.
- Eleştiride Sevgi, BARIŞ, 24 Mayıs 1972, s.4.
- Hikayeciliğimiz Üstüne, BARIŞ, 14 Haziran 1972, s.4.
- Günlük Gözlemler, BARIŞ, 20 Eylül 1972, s.4.
- Niçin Öztürkçe?, BARIŞ, 27 Eylül 1972, s.4.
- İtalyan Dili Grameri, BARIŞ, 4 Ekim 1972, s.5.
- Şiirde Duygu, YANSIMA, c.1, No.5, 1972, ss.185-188.
- Türk Hikayeciliği Üstüne Düşünceler, YANSIMA, c.1, No.6, 1972, ss.175-176.
- Eleştirimizin Çağdıışılığı, YANSIMA, c.1, No.7, 1972, ss.210-211.
- Bütüncül Bir Gerçekçiliğe Doğru, YANSIMA, c.1, No.8, 1972, ss.258-259.
- Şiir, YANSIMA, c.1, No.9, 1972, ss.309-313.
- Şiirde Müzik, SOYUT, No.48, 1972, ss.27-29.
- Yine Dilbilim (Temel İlkeler), SOYUT, No.53, 1972, ss.
- Dil İşaretinin Özellikleri, SOYUT, No.54, 1972, ss.
- Il Concerti Di Espressione In Croce, FILOLOGIA ITALIANA, v.4, No.2, 1972, pp.63-69.

- Dil ve Kültür, YANSIMA, c.2, No.17, 1973, ss.291-292.
- Eleştiriye Beş Kala, SOYUT, No.62, 1973, ss.
- Okumada Kolaylık, SOYUT, No.63, Şubat 1974, ss.30-32.
- Bireysel-Toplumsal, Biriyici-Toplumcu (Erdem Başat imzasıyla), TOPLUM, No.61, 1973, s.21.
- Okumada Kolaylık (Erdem Başat imzasıyla), TOPLUM, No.62, 1973, s.21.
- Estetik ve Sanat Anlayışı, SOYUT, No.68, Mart 1974, ss.16-21.
- Dört Temel Kavram: Bireysel-Bireyci, Toplumsal-Toplumcu, SOYUT, No.69/70, Nisan/Mayıs 1974, ss.10-12.
- Edebiyatta İçerik, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.2, 1974, ss.27-32.
- İlk Kez Resim Sanatında Görülen Empresyonizmi Öteki Sanat Dallarında ve Eleştiride de Buluyoruz, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.92, Ağustos 1974, ss.10-13.
- Resmî Sanata ve İnsancıl Gerçekçiliğe Tepki Olan Fütürizm, Ancak Bir Karşıkoyma Akımı Olarak Kalmıştır, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.107, Kasım 1974, ss.7-9,11.
- Aristoteles'de Özne Olarak Sanatçı ve Gerçekçiliğin Yansıtılması sorunu, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.1, 1975, ss.64-74.
- Şiirde Düşüncenin Payı ve Görevi, YENİ UFUKLAR, No.257, 1975, ss.37-44.
- Şiirin Özgül Niteliği, YENİ UFUKLAR, No.258, 1975, ss.25-30.
- Giorgio Vasari'nin Sanat Görüşü, FILOLOGIA ITALIANA, v.7, No.8, 1975, ss.209-306.
- Mehlika Sultan, YENİ UFUKLAR, No.265, ss.53-62.
- Ulusal Dil Nedir?, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.147, Ağustos 1975, s.17.
- Ölümünün 25. Yılında İtalyan Ozanı Pavese: İnsancıl Bir Şiir Dünyası ve İpılık Bir Kan Çizgisi, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.148, Eylül 1975, ss.13-16, 33.
- Eugenio Montale, Gerçek Bir Şiir Ustası, Usanmaz Bir Dil İşçisi ve Uslanmaz Bir Şiir Serüvencisidir, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.156, Ekim 1975, ss.4-5,7,9.
- Brezilyalı Ozan Mendes: İpekten Bir Yüz ve Çelişkili Bir Yürek, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.153, Ekim 1975, ss.30-31.
- Pasolini: Rimbaud'nun Şiirini Okuduğum 1973 Yılı'nın O Günü'nden Beri 'Doğal' Bir Faşist Değilim Artık, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.158, Kasım 1975, ss.14-15.
- 600. Ölüm Yıldönümünde Bocaccio, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.163, Aralık 1975, ss.18-21.
- Giotto'nun Padova'daki Resimleri, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.1, 1976, ss.19-35.
- Edebiyatta Ada Sığınma Hastalığı, VATAN, 29 Aralık 1976, s.
- Bilimci Dili, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.166, Ocak 1976, s.17.
- Sanatta Yanlış Devrimcilik, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.178, Nisan 1976, s.17.

- Giacometti'de Uzay Sonsuza Dek Kaçar, İyice İncelen Figür, Son Kalıntısıyla Hiçliğe Karşı Direnir, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.203, Ekim 1976, ss.18-21.
- Sanat ve Düşünce Özgürlüğü: Tek Başına Devrim Yapılmaz, CUMHURİYET, 5 Şubat 1977, s.
- Bizde Sanat Tarihi Henüz Yönünü Arıyor, CUMHURİYET, 15 Ekim 1977, s.
- Nurullah Ataç e Sua Concezione Della Critica, FILOLOGIA ITALIANA, v.9, No.10, 1977, pp.309-316.
- Talihsiz Eleştirmen, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.222, Mart 1977, s.17.
- Roma Galerilerindeki Ölümsüzlerden İzlenimler: Canova-Bernini-Caravaggio-Rubens-Correggio, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.223, Mart 1977, ss.18-20.
- İtalyan Düşünürü, Eylem Adamı Gramsci'ye Göre Yeni Bir Kültür İçin Savaşım Vermek Zorunludur, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.248, Eylül 1977, ss.14-16, 31.
- Kuramsal Açından Çeviri Sorunu, TÜRK DİLİ, No.322, Temmuz 1977, ss.3-21.
- Yazıncılarımız ve Öteki Sanatçılar, SESİMİZ, No.107, 1978, s.
- Genel Dilbilim ve Şiir Değerlendirmesi, H.Ü. FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ DERGİSİ, No.1, 1978, ss.
- Croce'nin Felsefesinde Sezgi Kavramı, FILOLOGIA ITALIANA, v.10, No.11, 1978, ss.113-129.
- Yeni Ders Kitapları Nasıl Olmalı?, MİLLİYET, 19 Haziran 1978, s.2.
- II. Yeni Akımın Şiirimizdeki İşlevi, OLUŞUM, c.4, No.8/50, 1978, ss.8-14.
- Yaratmanın Kıskaçlığı ve Eleştirisel Nesnellik, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.274, Nisan 1978, s.17.
- 80. Doğum Yıldönümünde, Savaşın İnsanı Aşağılayan Tüm İğrençliklerini Gerçekçi Bir Anlatımla Yansıtan Yazar: Malaparte, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.286, Temmuz 1978, ss.11-13.
- Aristoteles'te Mimesis Kavramı ve Yansıtma Kuramı Açısından Güncelliği, ULUSAL KÜLTÜR, No.1, Temmuz 1978, ss.

DENEMELER:

- Moskova Raporu, VARLIK, No.671, Haziran 1966, s.18.
- Sömürüye Karşı Bir Film: Queimada, FORUM, c.23, No.375, Mart 1970, s.14.
- Anlaşabiliyor muyuz?, BARIŞ, 6 Aralık 1971, s.5.
- Resme Yaklaşım, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.1, 1974, ss.16-21.

ARAŞTIRMA VE İNCELEMELER:

- ESTETİK I., Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, Mektupla Öğretim Yayınları, No.10, 1975.
- MİTOLOJİ VE İKONOGRAFİ, Ankara: H.Ü.Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü Ders Notları, 1977. (Teksir)

- GIOTTO'NUN SANATI, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, No.C/18, 1977.
- BENEDETTO CROCE'NİN ESTETİĞİNDE İFADE KAVRAMI VE İFADENİN İLETİMİ SORUNU- Ankara: H.Ü. Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi, 1977. (Basılmamış Doçentlik Tezi)

RÖPORTAJLAR:

- Giancarlo Vigorelli ile Bir Konuşma, VARLIK, No.675, Ağustos 1966, s.10.
- Demckles'in Kılıcı Spoleto İki Dünya Şenliğinde: Lamberto Pugelli ile Konuşma, FORUM, c.22, No.368, Ağustos 1969, ss.16-18.
- ALTIOK, Füsün., Bedrettin Cömert ile Konuşma (Yanıtlayan: B. Cömert) TÜRK DİLİ, No.318, Mart 1978, ss.208-210.
- Soruşturma, TÜRK DİLİ, No.322, Temmuz 1978, ss.162-165.

ELEŞTİRİLER:

- Temmuz Bildirisi, VARLIK, No.686, Ocak 1967, ss.12-13.
- Deliceli Eleştirmenler, FORUM, c.20, No.333, Şubat 1968, ss.19-20.
- Ece Ayhan'ın Düşündürdükleri, FORUM, c.20, No.334, Mart 1968, ss.20-21.
- Saat 21-22 Şiirleri, FORUM, c.20, No.336, Nisan 1968, ss.18-19.
- Bir Eleştiri Mektubu, FORUM, c.20, No.340, Haziran 1968, s.20.
- Varlık 1968 Yılına Birkaç Değınme, FORUM, c.20, No.343, Temmuz 1968, ss.16-17.
- Mehmet Kıyat'ın Şiirine Bir Bakış, FORUM, c.20, No.347, Eylül 1968, ss.21-23.
- İdeolojik Gerilemenin Sanatta Sonuçları, FORUM, c.22, No.370, Eylül 1969, ss.15-21.
- Edebiyat Eleştirisinde Yöntem, GELECEK, c.1, No.3, 1971, ss.27-36.
- Neredeyiz?, BARIŞ, 15 Aralık 1971, s.5.
- Anna'nın Çabası, BARIŞ, 16 Şubat 1972, s.2.
- Güzel Sanatlar Gazetesi, BARIŞ, 23 Şubat 1972, s.4.
- Baykuş ve Çeviri, BARIŞ, 12 Nisan 1972, s.4.
- Bir Özel Sayı, BARIŞ, 21 Haziran 1972, s.4.
- Sosyal Çalışmaya Giriş, BARIŞ, 28 Haziran 1972, s.4.
- Cemil Sena'nın Estetik Çabaları, YANSIMA, c.1, No.3, 1972, ss.105-108.
- Zavallı Haydar, Bizim Haydar, YANSIMA, c.1, N.11, 1972, ss.448-449.
- Ankara'dan Aradabir, YANSIMA, c.2, No.14, 1973, ss.120-122.
- Hasan Hüseyin'in Şiirine Giriş, YANSIMA, c.2, No.16, 1973, ss.248-264.
- Ruhi Su Müziğinin Yapısal Özelliği, YANSIMA- c.2, No.34, 1974, ss.228-230.

- Yazık Oldu Zebercet Efendiye, YANSIMA, c.2, No.35, 1974, ss.
- Mitoloji Sözlüğü, SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ, No.1, 1974, ss.110-111.
- Kelepečemin Karasında Bir Ak Güvercin I., YENİ ULUS, 19 Ocak 1975, s.8.
- Kelepečemin Karasında Bir Ak Güvercin II., YENİ ULUS, 20 Ocak 1975, s.8.
- Kelepečemin Karasında Bir Ak Güvercin III., YENİ ULUS, 21 Ocak 1975, s.8.
- Kelepečemin Karasında Bir Ak Güvercin IV., YENİ ULUS, 21 Ocak 1975, s.8.
- Resim Tarihi, CUMHURİYET, 16 Kasım 1975, s.6.
- Sen de Katılmalsın Yaşamı Savunmaya, TÜRK DİLİ, No.307, 1977, ss.389-391.
- Şermin Bezmen'in Safranbolu Resimleri, CUMHURİYET, 10 Mayıs 1978, s.6.
- Balaban'ın Sekizinci Dönem Desimleri, CUMHURİYET, 17 Mayıs 1978, s.6.
- Atilla Galatalı'nın Görkemli Seramik Yaratıları, CUMHURİYET, 24 Mayıs 1978, s.6.
- Saygınlığını Bekleyen Bir Devlet Sergisi, CUMHURİYET, 31 Mayıs 1978, s.6.
- Tuncay Betil'in Resimleri, CUMHURİYET, 7 Haziran 1978, s.6.
- Turan Erol'un Resimleri, CUMHURİYET, 14 Haziran 1978, s.6.
- Hamiye Çolakoğlu'nun Seramik Sergisi, CUMHURİYET, 28 Haziran 1978, s.6.

ÇEVİRİ ŞİİRLER:

- ŞOPOV, Aco., Sırpça'dan İtalyancaya: SCOTTI, Giacomo., Tepemde Uçan Martıya, VARLIK, No.572, Nisan 1962, s.17.
- NERUDA, P., Üç Aşk Sonesi, VARLIK, No.674, Temmuz 1966, s.13.
- De OTERO, Blas., Gün Doğmadan, BARIŞ, 4 Ekim 1971, s.5.
- ALBERTI, Rafael., Madrit, BARIŞ, 11 Ekim 1971, s.5.
- SIMONOV, Konstantin., Bekle Beni Döneceğim, BARIŞ, 23 Şubat 1971, s.5.
- KORKMAZGİL, H. H., Fiumerossco, ANNALI DELLA FACOLTA' DI LINGUE E LETTERATURE STRANIERE DI CA' FOSCARI, v.11, No.3, 1972, pp.13-54.
- SPAÇEV, Stefan., Aşkı Korumasını Bilin, BARIŞ, 23 Şubat 1972, s.4.
- SPAÇEV, Stefan., Bir Buğday Tanesi, BARIŞ, 20 Eylül 1972, s.4.
- MANZONI, A., Meryem Adı (Il Nome Di Maria), FILOLOGIA ITALIANA, v.5, No.6, 1973, pp.115-118.
- MANZONI, A., Diriliş (La Risurrezione), FILOLOGIA ITALIANA, v.5, No.6, 1973, pp.119-123.
- ??? , Gelecek Ölüm- Gözleri Gözlerin Olacak, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.148, Eylül 1975, s.14.

- PAVESE, Cesare., Güney Denizleri, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.148, Eylül 1975, ss.15-16.
- MENDES, Murilo., Geleceğin Ozanı, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.153, Ekim 1975, s.30.
- MENDES, Murilo., Tarihin Akışı, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No. 153, Ekim 1975, s.30.
- UNGARETTİ, CARDARELLI, PAVESE, SANDO PENİNA, MONTALE, QUASIMODO, SABA, LİBERO, PASOLINI, GIULIANI, PORTA, BALESTRINI., İtalyan Şiiri, MİLLİYET SANAT DERGİSİ, No.277-281, Mayıs-Haziran 1978, 40 sayfa.

ÇEVİRİ ÖYKÜ-ROMAN VE ARAŞTIRMALAR:

- MORAVIA, A., Düşme Üstüne (öykü), VARLIK, No1666, Mart 1966, ss.15-16.
- JENSEN, W., Kadın ve Kertenkele (roman), Ankara: Doğan Yayınevi, 1972.
- GOMBRICH, E. H., Sanatın Öyküsü (araştırma), İstanbul: Remzi Kitabevi, 1976.

ÇEVİRİ MAKALE VE DENEMELER:

- MORAVIA, A., Şolohov'a cevap, VARLIK, No.670, Mayıs 1966, s.7.
- LUKACS, György., Marks ve Engels'in Estetik Yazıları I. (Çeviri Zeki Özcan'la Birlikte), FORUM, c.21, No.353, Aralık 1968, ss.17-19.
- LUKACS, György., Marks ve Engels'in Estetik Yazıları II. (Çeviri Zeki Özcan'la Birlikte), FORUM, c.21, No.354, Ocak 1969, ss.18-19.
- LUKACS, György., Marks ve Engels'in Estetik Yazıları III. (Çeviri Zeki Özcan'la birlikte), FORUM, c.21, No.355, Ocak 1969, ss.17-18.
- LUKACS, György., Marks ve Engels'in Estetik Yazıları IV. (Çeviri Zeki Özcan'la Birlikte), FORUM, c.21, No.356, Şubat 1969, ss.23.
- LUKACS, György., Marks ve Engels'in Estetik Yazıları V. (Çeviri Zeki Özcan'la Birlikte), FORUM, c.21, No.357, Şubat 1969, ss.12-13.
- LUKACS, György., Marks ve Engels'in Estetik Yazıları VI, (Çeviri Zeki Özcan'la Birlikte), FORUM, c.21, No.358, Mart 1969, ss.18-20.
- MARKS, K., Yabancılaşmış Emek I., FORUM, c.21, No.359, Mart 1969, ss.12-13.
- MARKS, K., Yabancılaşmış Emek II., FORUM, c.21, No.360, Nisan 1969, ss.12-13.
- MARKS, K., Yabancılaşmış Emek III., FORUM, c.21, No.361, Nisan 1969, ss.12-13.
- MARKS, K., Para, FORUM, c.22, No.366, Temmuz 1969, ss.9-10.
- SALINARI, Carlo., Marksçı Sanat ve Eleştiri, FORUM, c.22, No.369, Ağustos 1969, ss.15-21.

- SIMONINI, A., Estetik, Sanat Anlayışı, Eleştiri, BARIŞ, 4 Ekim 1971, s.5.
- SIMONINI, A., Metafizik Estetik, BARIŞ, 18 Ekim 1971, s.5.
- SIMONINI, A., Sorunsalcı Estetik, BARIŞ, 25 Ekim 1971, s.5.
- SIMONINI, A., Fenomenolojik Estetik, BARIŞ, 29 Kasım 1971, s.5.
- SIMONINI, A., Empati, BARIŞ, 29 Aralık 1971, s.5.
- DELLA VOLPE, Galvano., Şiirsel Söylem-Bilimsel Söylem, SOYUT No.55, Şubat 1973, ss.20-25.

KITAPLAR DİZİNİ:

- BENEDETTO CROCE'NİN ESTETİĞİNDE İFADE KAVRAMI VE İFADENİN İLETİMİ SORUNU, H.Ü.Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi, 1977. (Yayınlanmamış Doçentlik tezi)
- ESTETİK I., Ankara: M.E.Bakanlığı, Mektupla Öğretim Yayınları No.10, 1975.
- GIOTTO'NUN SANATI, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, No.C/18, 1977.
- KADIN VE KERTENKELE (W.Jensen'den çeviri), Ankara: Doğan Yayınevi, 1972.
- MİTOLOJİ VE İKONOGRAFİ, Ankara: H.Ü.Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü Ders Notları, 1977. (Teksir)
- SANATIN ÖYKÜSÜ (E.H.Gombrich'den çeviri), İstanbul: Remzi Kitabevi, 1976.

SÜRELİ YAYINLAR DİZİNİ:

ANNALI DELLA FACOLTA' DI LINGUE E LETTERATURE STRANIERE DI CA' FOSCARI:

- Fiumerosso, v.11, No.3, 1972, pp.13-54.

ANT:

- Toplum Yapısından Dilin Yeri, No.184, 1971, s.

BARIŞ:

- Eleştirimizin Alinyazısı, 4 Ekim 1971, s.5.
- Estetik, Sanat Anlayışı, Eleştiri, 4 Ekim 1971, s.5.
- Gün Doğmadan (Blas De Otero'dan çeviri), 4 Ekim 1971, s.5.
- Dilbilimin Gerekliliği, 4 Ekim 1971, s.5.
- Dilbilim Terimleri, 11 Ekim 1971 s.5.
- Madrit (Rafael Alberti'den çeviri), 11 Ekim 1971, s.5.
- Televizyonda Sinema, 11 Ekim 1971, s.5.
- Abartılan Bir Gelenek, 18 Ekim 1971, s.5.
- Metafizik Estetik (A.Simonini'den çeviri), 18 Ekim 1971,

- Bekle Beni Döneceğim (Konstantin Simonov'dan çeviri), 25 Ekim 1971, s.5.
- Kolaycılar, 25 Ekim 1971, s.5.
- Sorunsalcı Estetik (A.Simonini'den çeviri), 25 Ekim 1971, s.5.
- Bilimsel Açıdan Çeviri Sorunu, 1 Kasım 1971, s.5.
- Ferdinand De Saussure'e Saygı: Temel Dilbilim Kavramları. 8 Kasım 1971, s.5.
- Dil Değiştirilebilir mi?, 15 Kasım 1971, s.5.
- Fenomenolojik Estetik (A.Simonini'den çeviri), 29 Kasım 1971, s.5.
- Anlaşabiliyormuyuz?, 6 Aralık 1971, s.5.
- Neredeyiz?, 15 Kasım 1971, s.5.
- Empati (A.Simonini'den çeviri), 29 Kasım 1971, s.5.
- Panofsky'nin Anlamları I., 29 Kasım 1971, s.5.
- Panofsky'nin Anlamları II., 5 Ocak 1972, s.5.
- Hangi Bilimsellik?, 10 Şubat 1972, s.2.
- Anna'nın Çabası, 16 Şubat 1972, s.2.
- Aşkı Korumasını Bilin (Stefan Spaçev'den çeviri), 23 Şubat 1972, s.4.
- Güzel Sanatlar Gazetesi, 23 Şubat 1972, s.4.
- Sözcüklerin Durumu, 22 Mart 1972, s.4.
- Baykuş ve Çeviri, 12 Nisan 1972, s.4.
- Filim Dilinin Ayratürdenliği, 19 Nisan 1972, s.4.
- Asım Bezirci'nin Önemi, 26 Nisan 1972, s.4.
- Yaratmanın Yalnızlığı, 11 Mayıs 1972, s.4.
- Pugelli'ye Selam, 17 Mayıs 1972, s.4.
- Eleştiride Sevgi, 24 Mayıs 1972, s.4.
- Hikayeciliğimiz Üstüne, 14 Haziran 1972, s.4.
- Bir Özel Sayı, 21 Haziran 1972, s.4.
- Sosyal Çalışmaya Giriş, 28 Haziran 1972, s.4.
- Bir Buğday Tanesi (Stefan Spaçev'den çeviri), 20 Eylül 1972, s.4.
- Günlük Gözlemler, 20 Eylül 1972, s.4.
- Niçin Öztürkçe?, 27 Eylül 1972, s.4.
- İtalyan Dili Grameri, 4 Ekim 1972, s.5.

CUMHURİYET:

- Resim Tarihi, 16 Ekim 1975, s.6.
- Sanat ve Düşünce Özgürlüğü: Tek Başına Devrim Yapılmaz, 5 Şubat 1977, s.
- Bizde Sanat Tarihi Henüz Yönünü Arıyor, 15 Ekim 1977, s.
- Şermin Bezmen'in Safranbolu Resimleri, 10 Mayıs 1978, s.6.

- Balaban'ın Sekizinci Dönem Resimleri, 17 Mayıs 1978, s.6.
- Atilla Galatalı'nın Görkemli Seramik Yaratıları, 24 Mayıs 1978, s.6.
- Saygınlığını Bekleyen Bir Devlet Sergisi, 31 Mayıs 1978, s.6.
- Tuncay Betil'in Resimleri, 7 Haziran 1978, s.6.
- Turan Erol'un Resimleri, 14 Haziran 1978, s.6.
- Hamiye Çolakoğlu'nun Seramik Sergisi, 28 Haziran 1978, s.6.

FILOLOGIA ITALIANA:

- Il Concetti Di Espressione In Croce, v.4, No.2, 1972, pp.63-69.
- Diriliş/La Risurrezione (A.Manzoni'den çeviri), v.5, No.6, 1973, ss.119-123.
- Meryem Adı/Il Nome Di Maria (A.Manzoni'den çeviri), v.5, No.6, 1973, pp.115-118.
- Giorgio Vasari'nin Sanat Görüşü, v.7, No.8, 1975, ss.299-306.
- Nurullah Ataç e Sua Concezione Della Critica, v.9, No.10, 1977, pp.309-316.
- Croce'nin Felsefesinde Sezgi Kavramı, v.10, No.11, 1978, ss.113-129.

FORUM:

- Deliceli Eleştiriler, c.20, No.333, Şubat 1968, ss.19-20.
- Ece Ayhan'ın Düşündürdükleri, c.20, No.334, Mart 1968, ss.20-21.
- Saat 21-22 Şiirleri, c.20, No.336, Nisan 1968, ss.18-19.
- Bir Eleştiri Mektubu, c.20, No:340, Haziran 1968, ss.20.
- Sınıf Eleştirisi, c.20, No:342, Temmuz 1968, s.16.
- Varlık 1968 Yılına Birkaç Değinme, c.20, No.343, Temmuz 1968, ss.16-17.
- Mehmet Kıyat'ın Şiirlerine bir Bakış, c.20, No.347, Eylül 1968, ss.21-23.
- Birkaç Söz, c.21, No.353, Aralık 1968, s.17.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları I. (György Lukacs'den çeviri), c.21, No.353, Aralık 1968, ss.17-19.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları II. (György Lukacs'den çeviri), c.21, No.354, Ocak 1969, ss.18-19.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları III. (György Lukacs'den çeviri), c.21, No.355, Ocak 1969, ss.17-18.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları IV. (György Lukacs'den çeviri), c.21, No.356, Şubat 1969, s.23.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları V. (György Lukacs'den çeviri), c.21, No.357, Şubat 1969, ss.12-13.
- Marks ve Engels'in Estetik Yazıları VI. (György Lukacs'den çeviri), c.21, No.358, Mart 1969, ss.18-20.
- İtalyan Gençliği Ne İstiyor?, c.21, No.359, Mart 1969, ss.14-15.

- Yabancılaşmış Emek I. (Karl Marks'tan çeviri), c.21, No.359, Mart 1969, ss.12-13.
- Yabancılaşmış Emek II. (Karl Marks'tan çeviri), c.21, No.360, Nisan 1969, ss.12-13.
- Yabancılaşmış Emek III. (Karl Marks'tan çeviri), c.22, No.361, Nisan 1969, ss.12-13.
- Herşeye Karşın, c.22, No.361, Nisan 1969, s.22.
- Yabancı, c.22, No.362, Mayıs 1969, s.21.
- Tek Mümkün, c.22, No.363, Mayıs 1969, s.22.
- Nazım Hikmet'in Gerçekçilik Anlayışı, c.22, No.364, Haziran 1969, ss.8-11, 14-20.
- Birkaç Söz, c.22, No.364, Haziran 1969, s.8.
- Para (Karl Marks'tan çeviri), c.22, No.366, Temmuz 1969, ss.9-10.
- Şempanze, c.22, No.366, Temmuz 1969, s.21.
- Demokles'in Kılıcı Spoleto İki Dünya Şanlığında (Lamberto Pugelli ile Konuşma), c.22, No.368, Ağustos 1969, ss.16-18.
- Geciken Çocukluk, c.22, No.368, Ağustos, 1969, s.23.
- Öz Koşullardan Uzak Yaşamak, c.22, No.369, Ağustos 1969, s.17.
- Marksçı Sanat ve Eleştiri (Carlo Salinari'den çeviri), c.22, No.369, Ağustos 1969, ss.15-21.
- İdeolojik Gerilemenin Sanatta Sonuçları, c.22, No.370, Eylül 1969, ss.15-21.
- Karıma, c.22, No.373, Ekim 1969, s.22.
- Başlamanın Niteliği, c.22, No.373, Ekim 1969, s.22.
- Sömürüye Karşı Bir Film: Queimada, c.23, No.375, Mart 1970, s.14.

GELECEK:

- Edebiyat Eleştirisinde Yöntem, c.1, No.3, 1971, ss.27-36.
- Ernst Cassirer'in Sanat Anlayışı, c.1, No.4/5, 1971, ss.41-44.

H.Ü.FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ DERGİSİ:

- Genel Dilbilim ve Şiir Değerlendirmesi, No.1, 1978, ss.

HALKIN DOSTLARI:

- Şiirsel İngenin Akılsallığı, No.9, 1970, s.
- Şiirin Semantik Anahtarı I., No.10, 1970, s.
- Şiirin Semantik Anahtarı II., No.11, 1971, s.
- Şiirin Semantik Özerkliği ve Çok Anlamlılığı, No.12, 1971, s.

MİLLİYET:

- Yeni Ders Kitapları Nasıl Olmalı?, 19 Haziran 1978, s.2

MİLLİYET SANAT DERGİSİ:

- İlk Kez Resim Sanatında Görülen Empresyonizmi Öteki Sanat Dallarında ve Eleştiride de Buluyoruz, No.92, Ağustos 1974, ss.10-13.
- Resmî Sanata ve İnsancıl Gerçekçiliğe Tepki Olan Fütürizm, Ancak Bir Karşıkoyma Akımı Olarak Kalmıştır, No.107, Kasım 1974, ss.7-9,11.
- Ulusal Dil Nedir?, No.147, Ağustos 1975, s.17.
- Gelecek Ölüm-Gözleri Gözlerin Olacak, (İtalyanca'dan çeviri) No.148, Eylül 1975, s.14.
- Güney Denizleri (Cesare Pavese'den çeviri), No.148, Eylül 1975, ss.15-16.
- Ölümünün 25. Yılında İtalyan Ozanı Pavese: İnsancıl Bir Şiir Dünyası ve İpilik Bir Kan Çizgisi, No.148, Eylül 1975, ss.13-16,33.
- Brezilyalı Ozan Mendes: İpekten Bir Yüz ve Çelişkili Bir Yürek, No.153, Ekim 1975, ss.30-31.
- Geleceğin Ozanı (Murilo Mendes'ten çeviri), No.153, Ekim 1975, s.30.
- Tarihin Akışı (Murilo Mendes'ten çeviri), No.153, Ekim 1975, s.30.
- Eugenio Montale Gerçek Bir Şiir Ustası, Usanmaz Bir Dil İşçisi ve Uslanmaz Bir Şiir Serüvencisidir, No.156, Ekim 1975, ss.4-5,7,9.
- Pasolini: Rimbaud'nun Şiirini Okuduğum 1973 Yılına O Günden Beri 'Doğal' Bir Faşist Değilim Artık, no.158, Kasım 1975, ss.14-15.
- 600. Ölüm Yıldönümünde Bocaccio, No.163, Aralık 1975, ss.18-21.
- Bilimci Dili, No.166, Ocak 1976, s.17.
- Sanatta Yanlış Devrimcilik, No.178, Nisan 1976, s.17.
- Giocometti'de Uzay Sonsuza Dek Kaçar, İyice İncelen Figür, Son Kalıntısıyla Hiçliğe Karşı Direnir, No.203, Ekim 1976, ss.18-21.
- Talihsiz Eleştirmen, No.222, Mart 1977, s.17.
- Roma Galerilerindeki Ölümsüzlere İzlenimler: Canova-Bernini-Caravaggio-Rubens-Correggio, No.223, Mart 1977, ss.18-20.
- İtalyan Düşündürü, Eylem Adamı Gramsci'ye Göre Yeni Bir Kültür için Savaşım Vermek Zorunludur, No.248, Eylül 1977, ss.14-16, 31.
- Yaratmanın Kiskançlığı ve Eleştirisel Nesnellik, No.274, Nisan 1978, s.17.
- İtalyan Şiiri (Ungaretti, Cardarelli, Pavese, Sando Penina, Montale, Quasimodo, Saba, Libero, Pasolini, Giuliani, Porta, Balestrini'den çeviri), No.277-281, Mayıs/Haziran 1978, 40 sayfa.
- 80. Doğum Yıldönümünde, Savaşın İnsanı Aşağılayan Tüm İğrençliklerini Gerçekçi Bir Anlatımla Yansıtan Yazar: Malaparte, No.286, Temmuz 1978, ss.11-13.

OLUŞUM

- II. Yeni Akımın Şiirimizdeki İşlevi, c.4, No.8/50, Haziran 1978, ss.8-14.

SANAT-EDEBİYAT DERGİSİ:

- Mitoloji Sözlüğü, No.1, 1974, ss.110-111.
- Resme Yaklaşım, No.1, 1974, ss.16-21.
- Edebiyatta İçerik, No.2, 1974, ss.27-32.
- Aristoteles'de Özne Olarak Sanatçı ve Gerçekçiliğin Yansıtılması Sorunu, No.1, 1975, ss.64-74.
- Giotto'nun Padova'daki Resimleri, No.1, 1976, ss.19-35.

SESİMİZ:

- Yazıncılarımız ve Öteki Sanatçılar, No.107, 1978, ss.

SOYUT:

- Şiirde Müzik, No.148, Temmuz 1972, ss.27-29.
- Yine Dilbilim (temel ilkeler), No.53, 1972, ss.
- Dil İşaretinin Özellikleri, No.54, 1972, ss.
- Şiirsel Söylem-Bilimsel Söylem (Galvano Della Volpe'den çeviri), No.55, Şubat 1973, ss.20-25.
- Eleştiriye Beş Kala, No.62, 1973, ss.
- Okumada Kolaylık, No.63, Şubat 1974, ss.30-32.
- Estetik ve Sanat Anlayışı, No.68, Mart 1974, ss.16-21.
- Dört Temel Kavram: Bireysel-Bireyci-Toplumsal-Toplumcu, No.69/70, Nisan/Mayıs 1974 ss.10-12.

TOPLUM:

- Bireysel-Toplumsal, Bireyci-Toplumcu (Erdem Başat imzasıyla), No.61, 1973, s.21.
- Okumada Kolaylık (Erdem Başat imzasıyla), No.62, 1973, s.21.

TÜRK DİLİ:

- Sen de Katılmalısın Yaşamı Savunmaya, No.307, Nisan 1977, ss.389-391.
- Kuramsal Açıdan Çeviri Sorunu, No.322, Temmuz 1977, ss.3-21.
- Bedrettin Cömert ile Konuşma (Fusun Altıok'un Röportajı), No.318, Mart 1978, ss.208-210.
- Soruşturma, No.322, Temmuz 1978, ss.162-165.

ULUSAL KÜLTÜR:

- Aristoteles'te Mimesis Kavramı ve Yansıtma Kuramı Açısından Güncelliği, No.1, Temmuz 1978, ss.

VARLIK:

- Sivas Lisesi Öğrencileri Adına Atatürk'e Mektup, No.513, Kasım 1959, s.23.
- Çağla, No.514, Kasım 1959, s.12.
- Yeniden Doğmuş Gibiyiz, No.535, Ekim 1960, s.10.
- Herşey Mustafa Kemal, No.537, Kasım 1960, s.18.
- Belkisizlik, No.538, Kasım 1960, s.16.
- Sonuçsuz, No.547, Nisan 1961, s.10.
- Tepemde Uçan Martıya (Aco Şopov'dan çeviri), No.572, Nisan, 1962, s.17.
- Akşam, No.660, Aralık 1965, s.5.
- Dinsel, No.663, Şubat 1966, s.15.
- Düşme Üstüne (A.Moravia'dan çeviri), No.666, Mart 1966, ss.15-16.
- Şolohov'a Cevap (A.Moravia'dan çeviri), No.670, Mayıs 1966, s.7.
- Moskova Raporu, No.671, Haziran 1966, s.18.
- ..., No.671, Haziran 1966, s.13.
- Üç Aşk Sonesi (P.Neruda'dan çeviri), No.674, Temmuz 1966, s.13.
- Kötümser, No.674, Temmuz 1966, s.15.
- Giancarlo Vigorelli ile Bir Konuşma, No.675, Ağustos 1966, s.10.
- Sezi, No.675, Ağustos 1966, s.14.
- Çeviri Üstüne Düşünceler, No.678, Eylül 1966, s.11.
- Temmuz Bildirisi, No.686, Ocak 1967, ss.12-13.
- 1., No.697, Temmuz 1967, s.12.
- 2., No.699, Ağustos 1967, s.8.
- 4.-5., No.706, Kasım 1967, s.14.

VATAN:

- Edebiyatta Ada Sığınma Hastalığı, 29 Aralık 1976, s.

YANSIMA:

- Cemil Sena'nın Estetik Çabaları, c.1, No.3, 1972, ss.105-108.
- Şiirde Duygu, c.1, No.5, 1972, ss.185-188.
- Türk Hikayeciliği Üstüne Düşünceler, c.1, No.6, 1972, ss.175-176.
- Eleştirimizin Çağdıılığı, c.1, No.7, 1972, ss.210-211.
- Bütüncül Bir Gerçekçiliğe Doğru, c.1, No.8, 1972, ss.258-259.
- Şiir, c.1, No.9, 1972, ss.309-313.
- Zavallı Haydar, Bizim Haydar, c.1, No.11, 1972, ss.448-449.
- Ankara'dan Aradabir, c.2, No.14, 1973, ss.120-122.

- Hasan Hüseyin'in Şiirine Giriş, c.2, No.16, 1973, ss.248-264.
- Dil ve Kültür, c.2, No.17, 1973, ss.291-292.
- Ruhi Su Müziğinin Yapısal Özelliği, C.2, No.34, 1974, ss.228-230.
- Yazık Oldu Zebercet Efendiye, c.2, No.35, 1974, ss.

YENİ UFUKLAR:

- Şiirde Düşüncenin Payı ve Görevi, No.257, 1975, s.37-44.
- Şiirin Özgül Niteliği, No.258, 1975, ss.25-30.
- Mehlika Sultan, No.265, 1975, ss.53-62.

YENİ ULUS:

- Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin I., 19 Ocak 1975, s.8.
- Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin II., 20 Ocak 1975, s.8.
- Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin III., 21 Ocak 1975, s.8.
- Kelepçemin Karasında Bir Ak Güvercin IV., 22 Ocak 1975, s.8.